

panorama

coface

Studiu privind
situatia insolventelor
din Romania
Semestrul I - 2014

CUPRINS

/ 02	Sumar	/ 21	Evolutia in timp a firmelor insolvente si impactul acestora asupra economiei
/ 03	Noutati legislative cu privire la procedura insolventei	/ 26	Distributia teritoriala a firmelor insolvente
/ 12	Distributia sectoriala si temporala a firmelor insolvente	/ 27	Mediul privat - Incotro?
/ 17	Dimensiunea financiara a firmelor insolvente	/ 28	Precizari Metodologice

Aceasta prezentare contine exclusiv proprietatea intelectuala a autorului de la data prezentului document si in conformitate cu informatiile disponibile la aceasta data. Documentul a fost elaborat din diverse surse considerate a fi serioase si de incredere. Cu toate acestea, autorul nu garanteaza in niciun fel ca informatiile continute in acest material sunt adevarate, corecte si complete. Prezentarea si analiza datelor sunt oferite cu buna credinta si doar in scop informativ. Ca o completare la acest material, alte informatii vor fi colectate in alt mod de catre cititor. Autorul nu isi asuma nicio raspundere pentru pierderile rezultate din utilizarea sau fundamentarea datelor folosite in prezentare. Cititorul nu este autorizat sa extraga sau sa reproduca acest material si analiza implicit continuta pentru uz personal si intern, decat cu conditia ca acesta sa mentioneze, in mod clar, autorul. De asemenea, pentru a face orice declaratie publica sau pentru orice alt scop comercial, este nevoie de acordul scris al autorului.

1. SUMAR

Noua Lege a insolventei nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolventei si de insolventa a fost publicata in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 466 din 25 Iunie 2014 si a intrat in vigoare pe 28 Iunie 2014. Sectiunea a 2-a „Noutati legislative cu privire la procedura insolventei” trece in revista etapele de desfasurare a procedurii, precum si avantajele oferite de noua reglementare. Astfel, modificari importante asupra planului de reorganizare, procedura de observatie, situatia creantelor curente si garantate, precum si acordarea de finantari suplimentare in procedura sunt discutate in detaliu, in aceeasi sectiune.

Conform datelor finale publicate de BPI si in baza metodologiei Coface, pe parcursul primului semestru al anului 2014 s-au deschis 12.453 de insolvente noi, in scadere cu aproximativ 10% fata de aceeasi perioada a anului anterior, cand s-au deschis 13.855 de proceduri noi de insolventa.

In baza extrapolarii mediei pe termen lung¹, este foarte probabil ca vom asista la un volum total de aproximativ 23.000 de insolvente deschise pe parcursul anului 2014. Aceasta ar echivala cu o contractie de aproximativ 15% a numarului de insolvente nou deschise in anul curent, comparativ cu anul 2013. Avand in vedere ca in Iunie 2014 a intrat in vigoare noua lege a insolventei si impactul acesteia in practica si schimbarea conduitei companiilor, este dificil de estimat cu exactitate, daca evolutia numerica a dosarelor de insolventa nou inregistrate pana la sfarsitul anului va suferi variatii semnificative.

Din punctul de vedere al distributiei sectoriale, sectorul constructiilor, fabricarea produselor textile, industria extractiva, industria metalurgica si hoteluri si restaurante au ramas in top 5 sectoare cu cel mai ridicat nivel al insolventelor raportat la 1.000 de firme active.

Imbunatatirea disciplinei de plata este semnalata si de contractia valorica si numerica cu aproximativ 30% a instrumentelor refuzate la plata in prima jumatate a anului curent comparativ cu aceeasi perioada a anului anterior. In acelasi timp, numarul insolventelor deschise in randul companiilor cu cifra de afaceri de peste 1 MIL EUR a scazut cu 30% in perioada analizata, indicand un posibil recul al impactului de contagiune in randul companiilor peste medie.

Pentru o cercetare mai aprofundata a cauzelor care au determinat intrarea in insolventa a companiilor in primul semestru al anului curent, Coface a analizat declaratiile financiare ale acestor companii pentru perioada 2008 - 2013. Ca si concluzie generala privind evolutia firmelor care au intrat in insolventa in primul semestru al anului 2014, analizand in retrospectiva perioada 2008 - 2013, observam ca:

- Majoritatea datoriilor suplimentare (3,3 MLD RON) au fost atrase pentru acoperirea pierderilor (in crestere cu 2,3 MLD RON) si a investitiilor in creante (1,1 MLD RON active circulante in crestere, peste 95% reprezentand creante), in conditiile in care valoarea contabila a activelor fixe a ramas aceeasi;
- Firmele insolvente au atras capitaluri cu precadere pe termen scurt de la furnizori, soldul acestora in totalul datoriilor pe termen scurt crescand de la 35% (anul 2008) la 50% (anul 2013);
- Investitiile au fost orientate pe termen lung si s-au dovedit a fi neprofitabile, pierderile amplificandu-se in perioada analizata;

---

¹ Considerand media ultimilor zece ani, numarul insolventelor deschise in a doua jumatate a anului a reprezentat intre 80%-85% din nivelul inregistrat in primul semestru. Anul 2013 a reprezentat o exceptie de la aceasta regula, deoarece numarul insolventelor deschise in cele doua semestre este similar, motivul fiind numarul record al insolventelor deschise in trimestrul al IV-lea (9.189 comparativ cu media ultimilor cinci ani, respectiv 6.000).

- Cresterea constanta a duratei medii de incasare indica o politica neadecvata de risc comercial, durata medie de incasare a creantelor crescand cu 81 de zile in intervalul analizat, de la 79 de zile (anul 2008) la 160 de zile (anul 2013);
- Acest lucru a determinat plata din ce in ce mai lenta a facturilor catre furnizori, durata medie de plata a furnizorilor crescand cu 117 zile in intervalul analizat, de la de la 112 zile (anul 2008) la 229 de zile (anul 2013).

Coface a calculat „factura” generata de firmele care au intrat in insolventa in prima jumatate a anului 2014, cine sunt platitorii si care a fost impactul pentru fiecare categorie. Sectiunea a 5-a „Evolutia in timp a firmelor insolvente si impactul acestora asupra economiei” detaliaza aceste calcule si segmenteaza concluziile in doua etape temporale (2009-2011, respectiv 2012-2013), iar cifrele finale sunt urmatoarele:

1. Furnizori comerciali: **3,25 MLD RON**
2. Banci: **2,6 MLD RON**
3. Actionari: **1,7 MLD RON** (nu este un cost real, direct, ci un cost de oportunitate a deciziei de a nu plati dividende in anul 2008)
4. ANAF (statul): **0,65 MLD RON**

Astfel, chiar daca numarul de companii care si-au intrerupt activitatea in primul semestru al anului curent este in scadere cu 10%, comparativ cu perioada similara a anului anterior, numarul firmelor nou infiintate in aceeași perioada inregistreaza o contractie si mai mare, respectiv 24%. Putem vorbi deci despre o revenire graduala a comportamentului de plata, pe fondul reducerii numarului de companii care isi intrerup activitatea, precum si a instrumentelor de plata. Toate acestea intr-un mediu economic care nu este foarte atragator pentru investitorii privati si initiativa antreprenoriatului si, in conditiile in care, numarul companiilor nou inregistrate a scazut semnificativ.

2. NOUTATI LEGISLATIVE CU PRIVIRE LA PROCEDURA INSOLVENTEI

Noua Lege a insolventei nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolventei si cele de insolventa a fost publicata in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 466 din 25 Iunie 2014 si a intrat in vigoare pe 28 Iunie 2014.

Aceasta lege se aplica profesionistilor, cu exceptia celor care exercita profesii liberale, precum si a celor care se prevad dispozitii speciale in ceea ce priveste regimul insolventei. De asemenea, procedura se aplica si regiilor autonome.

Legea reuneste intr-un singur act normativ:

- legislatia generala cu privire la insolventa, aplicabila tuturor operatorilor economici;
- legislatia speciala, incidenta institutiilor de credit si a societatilor de asigurare/reasigurare;
- reglementarea insolventei grupurilor de societati;
- reglementarea insolventei transfrontaliere.

2.1. Etapele de desfasurare a procedurii

- Cererea de deschidere a procedurii insolventei

Procedura insolventei va incepe pe baza unei cereri introduse la tribunal de catre debitor sau de catre creditor, precum si de orice alte persoane sau institutii prevazute expres de lege, ca de ex. Autoritatea de Supraveghere Financiara.

Debitorul este obligat sa se adreseze tribunalului cu o cerere de deschidere a procedurii insolventei in termen de 30 de zile de la aparitia starii de insolventa. Cererea debitorului va fi solutionata de urgenta de catre instanta de judecata, in termen de 10 zile de la inregistrare, in camera de consiliu, fara citarea partilor si aceasta va pronunta o incheiere de deschidere a procedurii insolventei. In termen de 10 zile de la primirea notificarii cu privire la deschiderea procedurii insolventei la cererea debitorului, creditorii pot formula opozitie la incheierea de deschidere a procedurii. In caz de admitere a opozitiei creditorilor, judecatorul sindic va revoca prin sentinta, incheierea de deschidere a procedurii insolventei.

Orice creditor este indreptatit sa solicite deschiderea procedurii insolventei daca detine asupra debitorului prezumat in insolventa o creanta certa, lichida si exigibila in cuantumul de 40.000 lei (in vechea reglementare pragul era de 45.000 lei), mai veche de 60 de zile (in vechea reglementare vechimea era de 90 de zile). Judecatorul sindic va comunica cererea de deschidere a procedurii insolventei in copie debitorului, iar debitorul trebuie fie sa conteste, fie sa recunoasca existenta starii de insolventa in termen de 10 zile de la primirea cererii. Daca judecatorul sindic stabileste ca debitorul nu este in stare de insolventa, respinge cererea creditorilor. Daca judecatorul sindic stabileste ca debitorul este in stare de insolventa, ii va respinge contestatia si va deschide procedura, printr-o sentinta.

- Formele procedurii insolventei

Legea reglementeaza doua forme ale procedurii insolventei:

- Procedura generala, prin care un debitor aflat in stare de insolventa, dar care nu indeplineste conditiile prevazute de Legea insolventei pentru a fi supus procedurii simplificate, intra succesiv in perioada de observatie si ulterior, fie in reorganizare judiciara, fie direct in faliment.
- Procedura simplificata este cea prin care debitorul care indeplineste anumite conditii, ca de exemplu: nu detine niciun bun in patrimoniu sau actele constitutive sau documentele contabile nu pot fi gasite, administratorul nu poate fi gasit etc., sau la cererea sa, intra direct in procedura falimentului, fie odata cu deschiderea procedurii insolventei, fie dupa o perioada de observatie scurta de maximum 20 de zile (in vechea reglementare, perioada de observatie era de maximum 50 de zile).

Perioada de observatie este perioada cuprinsa intre data deschiderii procedurii si data confirmarii planului de reorganizare sau, dupa caz, a intrarii in faliment. In perioada de observatie se vor stabili cauzele care au condus la starea de insolventa si cine este raspunzator pentru aceasta, daca sunt sanse de reorganizare precum si care este activul si pasivul debitorului.

- Verificarea creantelor, intocmirea, afisarea si comunicarea tabelului preliminar de creante

Administratorul judiciar/ lichidatorul va verifica creantele, va intocmi si va inregistra la tribunal un tabel preliminar cuprinzand toate creantele impotriva averii debitorului.

Debitorul, creditorii si orice alta parte interesata vor putea sa formuleze contestatii cu privire la creantele si drepturile de preferinta trecute de administratorul judiciar/ lichidator in tabelul preliminar de creante. Contestatiile trebuie depuse la tribunal in termen de 7 zile de la publicarea in Buletinul Procedurilor de Insolventa a tabelului preliminar (in vechea reglementare termenul era de 5 zile).

- Perioada de observatie

In perioada de observatie debitorul poate sa isi continue activitatile curente sub supravegherea administratorului judiciar, daca nu i-a fost ridicat dreptul de administrare si sub conducerea administratorului judiciar, daca dreptul de administrare a fost ridicat.

- Debitorul poate obtine in perioada de observatie finantari pentru continuarea activitatii curente, iar aceste sume beneficiaza de prioritate la distribuire.
- Creantele nascute in timpul procedurii vor fi platite conform documentelor din care rezulta, fara sa fie necesara inscrierea la masa credala. In tabelul suplimentar de creante fiind trecute doar creantele nascute in timpul procedurii si neachitate.
- Contractele in derulare se considera mentinute la data deschiderii procedurii. Orice clauze contractuale de desfiintare a contractelor in derulare, de decadere din beneficiul termenului sau de declarare a exigibilitatii anticipate pentru motivul deschiderii procedurii sunt nule. Cu toate acestea, in cazul in care administratorul judiciar nu raspunde in termen de 30 de zile de la primirea notificarii contractantului, formulata in primele 3 luni de la deschiderea procedurii, prin care i se cere sa denunte contractul, nu se mai poate cere executarea si contractul poate fi considerat denuntat.
- Daca un comisionar care detine titluri pentru bunurile ce urmeaza a fi primite ori pentru marfa devine subiectul unei cereri de deschidere a procedurii, comitentul va fi indreptatit sa isi ia inapoi titlurile ori marfa. De asemenea, in cazul detinerii marfii in calitate de consignatar, proprietarul va avea dreptul sa isi recupereze bunul. In cazul in care marfa nu mai poate fi recuperata de la detinator, proprietarul va fi indreptatit sa aiba creanta inregistrata in tabelul de creante.

- Solutionarea contestatiilor/ Definitivarea tabelului creantelor

Dupa ce toate contestatiile la creante au fost solutionate, administratorul judiciar/ lichidatorul va inregistra, imediat, la tribunal si va avea grija sa fie afisat la sediul acestuia tabelul definitiv al tuturor creantelor impotriva averii debitorului. Tabelul definitiv de creante cuprinde toate creantele asupra averii debitorului la data deschiderii procedurii, acceptate in tabelul preliminar si impotriva carora nu s-au formulat contestatii, precum si creantele admise in urma solutionarii contestatiilor.

- Anularea unor acte juridice ale debitorului

Administratorul judiciar/ lichidatorul poate introduce actiuni de anulare a actelor si faptelor frauduloase ale debitorului in dauna creditorilor in cei 2 ani anteriori deschiderii procedurii (in vechea reglementare termenul era de 3 ani), pentru acte de transfer cu titlu gratuit, incheiate cu intentia de a sustrage bunuri de la urmarire, asumarea de obligatii cu intentia de a ascunde starea de insolventa.

Pentru operatiuni in care prestatia debitorului o depaseste vadit pe cea primita; actele de transfer de proprietate catre un creditor pentru stingerea unei datorii anterioare; constituirea unui drept de preferinta pentru o creanta care era chirografara; plati anticipate daca scadenta lor era stabilita la odata ulterioara deschiderii procedurii; termenul de anulare este de 6 luni anterioare deschiderii procedurii (in vechea reglementare termenul era de 120 de zile).

- Reorganizarea judiciara

Reorganizarea judiciara este procedura care se aplica debitorului, persoana juridica, in vederea achitarii datoriilor acestuia, conform programului de plata a creantelor.

Procedura de reorganizare presupune intocmirea, aprobarea, implementarea si respectarea unui plan, numit plan de reorganizare.

Executarea planului nu va putea depasi 3 ani de la data confirmarii, cu posibilitatea de prelungire pana la maximum 1 an (in vechea reglementare termenul era de 3 ani).

Pot propune un plan de reorganizare: debitorul, administratorul judiciar si creditorii detinand impreuna cel putin 20% din valoarea totala a creantelor cuprinse in tabelul definitiv de creante. Nu va putea propune un plan de reorganizare debitorul care, intr-un interval de 5 ani anteriori formularii cererilor introductive, a mai fost subiect al procedurii instituite de Legea Insolventei.

Cu privire la plan se va vota in Adunarea Creditorilor. Planul trebuie acceptat de cel putin 3 dintre cele 5 categorii de creante, cu conditia ca macar una dintre categoriile defavorizate sa confirme planul si ca cel putin 30% din totalul valoric al masei credale sa voteze planul.

Termenele de plata stabilite prin contracte - inclusiv de credit sau de leasing - pot fi mentinute prin plan, chiar daca depasesc perioada de 3 ani. Aceste termene pot fi si prelungite, cu acordul expres al creditorilor, daca initial erau mai scurte de 3 ani. Dupa realizarea tuturor obligatiilor din plan si inchiderea procedurii de reorganizare, aceste plati vor continua conform contractelor din care rezulta.

Planul de reorganizare va cuprinde: categoriile de creante care nu sunt defavorizate; tratamentul categoriilor de creante defavorizate; daca si in ce masura debitorul, membrii grupului de interes economic, asociatii din societatile in nume colectiv si asociatii comanditati din societatile in comanda vor fi descarcati de raspundere; ce despagubiri urmeaza a fi oferite titularilor tuturor categoriilor de creante, in comparatie cu valoarea estimativa ce ar putea fi primita prin distribuire in caz de faliment; valoarea estimativa se va calcula in baza unui raport de evaluare, intocmit de un evaluator desemnat; modalitatea de achitare a creantelor curente.

Modificarea planului de reorganizare, inclusiv prelungirea acestuia se va putea face oricand pe parcursul procedurii de reorganizare, fara a se putea depasi o durata totala maxima a derularii planului de 4 ani de la confirmarea initiala.

Modificarea poate fi propusa de catre oricare dintre cei care au vocatia de a propune un plan, indiferent daca au propus sau nu planul. Votarea modificarii de catre adunarea creditorilor se va face cu creantele ramase in sold, la data votului, in aceleasi conditii ca si la votarea planului de reorganizare. Modificarea planului va trebui sa fie confirmata de judecatorul sindic.

Planul de reorganizare este supus confirmarii de catre judecatorul sindic. Pe perioada reorganizarii debitorul va fi condus de administratorul special sub supravegherea administratorului judiciar. De la confirmarea planului de reorganizare, activitatea debitorului este reorganizata in mod corespunzator, creantele si drepturile creditorilor fiind modificate conform planului. Insa, in cazul intrarii in faliment se va reveni la situatia stabilita prin tabelul definitiv, scazandu-se doar sumele achitate prin plan.

Sumele obtinute din activitatea curenta sau din valorificarea activelor negrevate de cauze de preferinta vor fi distribuite pro rata pentru fiecare creanta prevazuta a fi achitata, dupa deducerea sumelor necesare platii creantelor exigibile si necesare asigurarii capitalului de lucru.

Creditorii conserva actiunile lor pentru intreaga valoare a creantelor, impotriva codebitorilor si a fideiusorilor debitorului.

Pe parcursul reorganizarii debitorul isi va conduce activitatea sub supravegherea administratorului judiciar si in conformitate cu planul confirmat.

Daca debitorul nu se conformeaza planului sau desfasurarea activitatii aduce pierderi averii sale, administratorul judiciar, comitetul creditorilor sau oricare dintre creditorii, precum si administratorul special pot solicita oricand judecatorului sindic sa aprobe intrarea in faliment.

- Falimentul si inchiderea procedurii

Prin procedura falimentului se intelege procedura care se aplica debitorului in vederea lichidarii averii acestuia pentru acoperirea pasivului, fiind urmata de radierea debitorului din registrul in care este inmatriculat. Judecatorul sindic va decide, prin sentinta sau, dupa caz, prin incheiere intrarea in faliment.

Lichidarea bunurilor din averea debitorului va fi facuta de lichidatorul judiciar sub controlul judecatorului sindic. Fondurile obtinute din vanzarea bunurilor debitorului vor fi distribuite in urmatoarea ordine: taxe, timbre, cheltuieli facute pentru conservarea, administrarea si vanzarea bunurilor; creantele furnizorilor de utilitati nascute in timpul procedurii; remuneratiile datorate persoanelor angajate in interesul tuturor creditorilor; creantele creditorilor beneficiari ai unei cauze de preferinta nascuta in cursul procedurii; creantele debitorilor beneficiari ai unor cauze de preferinta nascute in timpul procedurii si anterior procedurii. In cazul in care creanta garantata nu este acoperita in intregime din vanzare, restul de creanta va fi trecuta in categoria creantelor chirografare.

In cazul falimentului creantele se platesc in urmatoarea ordine: cheltuielile aferente procedurii; creantele provenind din finantari obtinute in timpul procedurii; creantele izvorate din raporturi de munca; creantele rezultand din continuarea activitatii debitorului in timpul procedurii; creantele bugetare; creante datorate unor terti (obligatii de intretinere, alocatii pentru minori, etc) - daca debitorul este persoana fizica; creantele reprezentand credite bancare, cele rezultate din livrari de produse, prestari de servicii, chirii; alte creante chirografare.

Titularilor de creante dintr-o categorie le vor fi distribuite sume numai dupa indestularea deplina a celor din categoria ierarhic superioara, iar in cadrul aceleiasi categorii in cazul insuficientei sumelor titularii creantelor vor primi o cota falimentara reprezentand suma proportionala cu procentul pe care creanta lor il detine in categoria respectiva.

Procedura de faliment va fi inchisa dupa ce judecatorul sindic aproba raportul final, cand toate fondurile sau bunurile din averea debitoarei au fost distribuite.

- Atragerea raspunderii pentru intrarea in insolventa

Administratorul/ lichidatorul judiciar pot solicita judecatorului sindic obligarea membrilor organelor de conducere ale debitorului la suportarea unei parti sau a intregului pasiv al societatii in stare de insolventa/ faliment in cazul in care: au folosit bunurile sau creditele persoanei juridice in interes propriu; au facut activitati de productie, comert sau servicii in interes personal; au dispus continuarea unei activitati care ducea in mod vadit la incetare de plati; au tinut o contabilitate fictiva, au facut sa dispara unele documente; au deturnat sau ascuns o parte din activul societatii; au folosit mijloace ruinatoare pentru a procura fonduri; in luna precedenta incetarii platilor au platit cu preferinta un creditor; orice alta fapta savarsita cu intentie care a contribuit la starea de insolventa.

Actiunea de atragere a raspunderii poate fi formulata in cazul in care administratorul judiciar nu o considera necesara si de catre presedintele comitetului creditorilor in urma hotararii adunarii creditorilor sau de catre creditorul ce detine peste 50% din valoarea creantelor.

Persoana impotriva careia a fost pronuntata o hotarare definitiva de atragere a raspunderii nu mai poate fi desemnata administrator sau, daca este administrator in alte societati, va fi decazuta din acest drept, timp de 10 ani de la data ramanerii definitive a hotararii.

2.2. Avantajele oferite de noua reglementare

- Planul de reorganizare

Noua lege reglementeaza un prag de votare a planului de reorganizare de 30% din totalul masei credale, pe langa conditia votului pe categoriile de creante. In acest fel, se acorda o mai mare importanta creditorilor cu creante maimici, in practica existand si riscul ca bancile si statul sa fie dezavantajati.

Un alt aspect pozitiv este faptul ca se revine la cuantumul creantelor inregistrate in tabelul definitiv, in situatia esuarii planului, chiar daca prin planul de reorganizare acele creante fusesera diminuate sau chiar inlaturate.

De asemenea, sumele de bani se distribuie catre creditorii in regim pro rata, pentru fiecare creanta prevazuta a se achita in timpul reorganizarii, din excedentul de cash ramas dupa achitarea datoriilor curente si necesarul de capital de lucru, din incasarile realizate din activitatea curenta, vanzarea bunurilor libere de sarcini, inclusiv din reusita actiunilor in anulare, pe perioada planului de reorganizare.

Executarea planului de reorganizare nu va putea depasi 3 ani, calculati de la data confirmarii planului. Cu toate acestea, planul poate fi modificat si prelungit oricand in perioada de reorganizare, fara a se putea depasi o durata totala de 4 ani de la confirmarea initiala.

- Procedura de observatie cu durata de 1 an

Aceasta limitare corecteaza una dintre deficientele majore ale prevederilor legale anterioare, prin prelungirea unei perioade incerte, care nu era nici reorganizare, nici faliment, in care se acumulau creante curente, micșorandu-se sansele unei reorganizari efective.

- Creantele curente

In privinta creantelor curente, nascute in perioada de observatie, se pot formula cereri de plata, care vor fi analizate de administratorul judiciar si, in caz de contestatie, de catre judecatorul sindic. Neplata creantelor curente conduce la dreptul creditorilor care le detin de a solicita trecerea la faliment a debitoarei.

De asemenea si pentru creantele curente, in cuantum mai mare decat valoarea - prag, certe, lichide si exigibile mai vechi de 60 de zile, acumulate in cursul procedurii de reorganizare, se poate cere trecerea la faliment. Judecatorul sindic va putea respinge cererea doar in trei ipoteze: creanta curenta nu este datorata, este achitata sau debitorul a incheiat o intelegere de plata cu creditorul curent.

Procedura de reorganizare nu se poate inchide in lipsa platii acestor creante curente.

- Creantele garantate

Pentru creantele nascute din contractele de leasing, finantatorul este titularul rezervei de proprietate, situatie in care, in cazul transferului de proprietate, regimul juridic al creantei sale este cel al unei creante beneficiind de o cauza de preferinta (ipoteka legala), in privinta bunului astfel finantat. Aceasta prevedere creeaza un avantaj fata de prevederile Legii 85/2006 prin care creantele finantatorilor din contractele de leasing beneficiau doar de un regim chirografar.

De asemenea, cu privire la sumele provenite din adjudecarea unor bunuri in favoarea unor creditorii beneficiind de cauze de preferinta, anterior deschiderii procedurii, acestea vor fi virate de catre administratorul judiciar catre creditorii titulari in termen de 30 de zile, chiar si in perioada de observatie, iar in privinta acestor sume nu se vor aplica onorarii sau cheltuielile aferente procedurii insolventei.

Sumele de bani care constituie obiectul unei ipoteci mobiliare si a garantiilor in numerar se distribuie in termen de 5 zile catre creditorul titular, la cererea acestuia. Sumele de bani care formeaza obiectul unor garantii pot fi folosite in vederea continuarii activitatii curente, inasa numai cu acordul creditorului garantat. In cazul in care acesta refuza sa isi dea acordul, exista posibilitatea obligarii lui, cu necesitatea constituirii unei protectii corespunzatoare a garantiei.

Un alt aspect pozitiv de mentionat o reprezinta protectia creditorului garantat prin distribuirea tuturor sumelor rezultate dintr-o valorificare a garantiei, chiar daca o parte din creanta fusese inregistrata anterior cu titlu de creanta chirografara, in cazul in care o astfel de valorificare ar fi facuta la un pret superior valorii inregistrate in tabelul definitiv al creditorilor.

- Finantarile acordate in procedura

Cei ce acorda debitoarei finantare sunt protejati prin pozitia prioritara de indestulare, care le confera siguranta cu privire la rambursarea sumelor platite. Restituirea finantarilor pot fi suportate de catre creditorii garantati, din distribuirile ce li se cuvin din valorificarea acestor garantii.

- Furnizorii de utilitati

Furnizorii de utilitati (electricitate, gaze naturale, apa, etc.) sunt obligati in continuare sa furnizeze respectivele utilitati debitorului consumator captiv. Creantele curente acumulate de furnizori trebuie platite in termen de 90 de zile, in caz contrar noua lege permitandu-le furnizorilor intreruperea prestarii serviciilor. Aceste creante au acelasi rang de prioritate cu cel al cheltuielilor de procedura.

- Creditorii bugetari

Noua Lege a insolventei instituie conceptul de "test al creditorului privat", reprezentand o analiza comparativa a gradului de indestulare a creantei bugetare prin raportare la sumele care s-ar obtine in cadrul unei proceduri de prevenire a insolventei sau de reorganizare, fata de procedura de faliment. In acest fel, creditorul bugetar este silit sa ia o decizie corecta in privinta votului planului de reorganizare.

Creantele bugetare curente, neachitate in termenul de 60 de zile, atat in perioada de observatie, cat si in perioada de reorganizare, beneficiaza de dreptul de a solicita trecerea la faliment, in cazul neachitarii lor de catre debitoare.

Cu privire la depunerea cererii de admitere a creantei, creditorul bugetar beneficiaza de un termen de 60 de zile de la deschiderea procedurii de insolventa pentru depunerea cererii sale, fata de creditorii privati, care beneficiaza de un termen de 45 de zile. In aceasta perioada mai indelungata, creditorul bugetar poate finaliza raportul de inspectie fiscala.

In plus, creditorul bugetar, anterior deschiderii procedurii de insolventa, este incunostiintat in privinta depunerii unei cereri de deschidere a procedurii, formulata de catre debitor sau creditor. Acestia trebuie sa ataseze dovada comunicarii in caz contrar sanctiunea este respingerea cererii.

- Alte noutati semnificative

Competenta de judecare revine tribunalului in a carui circumscriptie debitorul a avut sediul principal cel putin sase luni anterior sesizarii instantei (in acest fel se limiteaza migratia debitorilor de rea credinta), prin judecatorul sindic desemnat, hotararile tribunalului fiind executorii. Impotriva hotararilor tribunalului se poate declara apel in termen de 7 zile de la publicarea acestora in BPI. Curtea de apel este instanta de apel, iar hotararile curtii sunt definitive.

Stabilirea valorii prag de 40.000 lei atat pentru creditori, cat si pentru debitor. Debitorii vor putea cere intrarea in insolventa doar daca au o datorie mai mare de 40.000 de lei, in termen de 30 de zile de la aparitia starii de insolventa (in vechea lege debitorul adresa tribunalului cererea de deschidere a procedurii insolventei indiferent de valoarea datoriilor).

In cazul in care exista concurs intre cererea debitorului si cereri ale creditorilor toate cererile se vor conexe la cererea debitorului si vor fi judecata in termen de 10 zile de la depunerea cererii debitorului.

Debitorul aflat in procedura insolventei nu poate fi impiedicat sa participe la licitatii publice pe motivul deschiderii procedurii.

Administratorul special desemnat poate fi obligat sa suporte o parte a pasivului produs din activitatile curente desfasurate in perioada de observatie.

Sunt considerate creante nascute anterior deschiderii procedurii si creantele rezultate ca urmare a unor controale de inspectie fiscala ce au ca obiect activitatea anterioara a debitoarei.

Persoana impotriva careia a fost pronuntata o hotarare definitiva de atragere a raspunderii nu mai poate fi desemnata administrator sau, daca este administrator in alte societati, va fi decazuta din acest drept, timp de 10 ani de la data ramanerii definitive a hotararii.

2.3. Proceduri speciale reglementate de noua lege

Asa cum spune si titlul, Legea 85/2014 reuneste si instrumentele de prevenire a insolventei si anume:

- A. Mandatul ad-hoc - care este o procedura confidentiala, declansata la cererea debitorului in dificultate financiara, prin care un mandatar ad-hoc, desemnat de instanta, negociaza cu creditorii in scopul realizarii unei intelegeri intre unul sau mai multi dintre acestia si debitor, in vederea depasirii starii de dificultate in care se afla.
- B. Concordatul preventiv - un contract incheiat intre debitorul in dificultate financiara, pe de o parte, si creditorii care detin cel putin doua treimi din valoarea creantelor acceptate si necontestate, pe de alta parte. Prin acest contract, debitorul propune un plan de redresare si de realizare a creantelor creditorilor asupra sa, iar creditorii accepta sa sprijine eforturile debitorului de depasire a dificultatii in care se afla.

Pe langa procedurile de prevenire a insolventei noua legislatie reglementeaza si alte proceduri speciale, respectiv:

- C. Procedura de insolventa a grupului de societati - in cazul depunerii unei cereri comune pentru mai multi membri ai grupului de societati, competenta revine tribunalului in a carui circumscriptie teritoriala isi are sediul societatea-mama sau societatea cu cea mai mare cifra de afaceri, pentru fiecare membru al grupului fiind format dosar separat, repartizate insa unui singur judecator sindic. Pentru toti membrii grupului va fi desemnat un singur administrator special si in cazul in care creditorii ce detin 50% din masa credala sunt comuni se desemneaza si un singur administrator judiciar, in caz contrar administratorii judiciari desemnati pentru fiecare membru al grupului fiind obligati sa coopereze.
- D. Falimentul institutiilor de credit - procedura se aplica institutiilor de credit, persoane juridice romane, inclusiv sucursalelor acestora cu sediul in strainatate. Cererea de deschidere a procedurii poate fi formulata de catre debitor, creditorii sau Banca Nationala a Romaniei, cererea fiind insotita de aprobarea prealabila a BNR.

E. Falimentul societăților de asigurare/ reasigurare - procedura se aplică societăților de asigurare/ reasigurare prevăzute de Legea 32/ 2000, inclusiv sucursalelor acestora cu sediul în străinătate și nu se aplică sucursalei unei societăți de asigurare/ reasigurare sau a unei societăți mutuale dintr-un stat membru al Uniunii Europene, care a primit o autorizație de la autoritatea de supraveghere a statului membru de origine. Procedura se deschide pe baza unei cereri depuse de Autoritatea de Supraveghere Financiară, de societatea de asigurare/ reasigurare sau de către creditorii acesteia. În cazul formulării cererii de către debitoare sau creditorii acesteia se depune la tribunal numai după comunicarea cererii ASF² și formularea de către aceasta a unei întâmpinări prin care să comunice starea societății de asigurare/ reasigurare. După deschiderea procedurii se retrage de către ASF autorizația de funcționare a societății de asigurare/ reasigurare.

F. Insolvența transfrontalieră - stabilește normele pentru determinarea legii aplicabile unui raport de drept internațional privat în materia insolvenței.

3. DISTRIBUȚIA SECTORIALĂ ȘI TEMPORALĂ A FIRMELOR INSOLVENTE

Coface România a realizat un nou studiu privind evoluția numărului de insolvențe în România, de această dată luând în considerare cazurile nou înregistrate la Buletinul Procedurilor de Insolvență pe parcursul primului semestru al anului 2014³.

Conform datelor finale publicate de BPI și în baza metodologiei Coface, pe parcursul primului semestru al anului 2014 s-au deschis 12.453 de insolvențe noi, în scădere cu aproximativ 10% față de aceeași perioadă a anului anterior, când s-au deschis 13.855 de proceduri noi de insolvență.

 Tabelul 1. Evoluția lunară a insolvențelor nou deschise în ultimii 5 ani

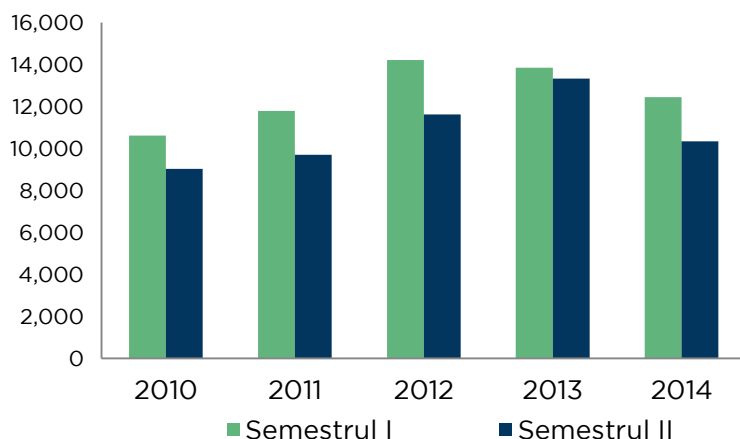
Luna	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Ianuarie	1.897	1.709	2.159	2.101	2.064
Februarie	1.903	1.849	2.420	2.441	2.193
Martie	1.887	2.160	2.560	2.368	2.189
Aprilie	1.506	1.847	2.340	2.690	2.021
Mai	1.544	2.097	2.396	1.945	2.024
Iunie	1.880	2.127	2.343	2.310	1.962
Total semestru I	10.617	11.789	14.218	13.855	12.453
Iulie	852	811	1.322	1.517	
August	575	658	1.007	1.050	
Septembrie	2.021	2.061	2.444	2.313	
Octombrie	1.932	2.202	2.724	4.070	
Noiembrie	2.222	2.379	2.504	2.976	
Decembrie	1.431	1.599	1.623	2.143	
TOTAL	19.650	21.499	25.842	27.924	12.453
Deviație Semestrială		11%	21%	-3%	-10%

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

² Autoritatea de Supraveghere Financiară

³ Vezi Precizări Metodologice la pagina 28

CO Evolutia insolventelor nou deschise in perioada 2010 - 2014

Considerand media ultimilor 10 ani, numarul insolventelor deschise in a doua jumatate a anului a reprezentat intre 80% - 85% din nivelul inregistrat in primul semestru⁴. Daca aceasta dinamica se va pastra si in semestrul al-2-lea al anului curent, este foarte probabil ca vom asista la un volum total de maximum 23.000 de insolvente deschise pe parcursul anului 2014. Aceasta ar echivala cu o contractie de aproximativ 15% a numarului de insolvente nou deschise in anul curent comparativ cu anul 2013.

Printre factorii care au determinat aceasta scadere, identificam:

- Efect statistic de baza favorabil, astfel ca dinamica din anul 2014 este comparata cu maxime istorice. Scaderea inregistrata in primul semestru al anului curent este inregistrata in general pe fondul unui volum imens de insolvente deschise in ultimii 5 ani, si in special din cauza ritmului mai accelerat de insolvente nou deschise in trimestrul al-IV-lea al anului 2013, crestere pe care o atribuim urmatoilor factori:
  - Propagarea in lant a efectelor negative cauzate de intrarea in insolventa a unui numar record de companii medii si mari, care au determinat generarea unui soc financiar si social amplificat si rapid in economia privata;
  - Anuntarea iminenta la vremea respectiva a introducerii noului cod al procedurii de insolventa, care include si criterii suplimentare de exigibilitate pentru partea debitoare. Astfel, probabil ca au existat administratori de companii care au grabit demersurile pentru depunerea cererii de insolventa in vederea incadrarii pe vechiul cod de procedura.
- Numai in perioada 2010 - 2013 au fost inregistrate aproape 95.000 de proceduri de insolventa, cu precadere pentru companii cu o durata de viata din ce in ce mai mare. Efectul de regenerare al sistemului economic privat incepe sa se resimta din ce in ce mai mult, desi Romania inca sufera semnificativ la capitolul antreprenoriat si inregistrarea de companii noi, profitabile.

Comparand datele furnizate de BPI cu cele publicate de MFP, se observa o crestere in timp a gradului de transparenta inregistrat de firmele intrate in insolventa. Astfel, daca mai putin de 40% din firmele intrate in insolventa in anul 2010, respectiv 2011 au depus declaratiile financiare la MFP, acest indicator a crescut la aproape 47% pentru firmele intrate in insolventa in anul 2012 si la aproape 50% pentru anul 2013 si primul semestru al anului 2014. Astfel, putem aprecia ca, in medie, una din doua firme intrate in insolventa depune declaratiile financiare in anul anterior intrarii in insolventa.

⁴ Anul 2013 a reprezentat o exceptie de la aceasta regula, deoarece numarul insolventelor deschise in cele doua semestre este similar, motivul fiind numarul record al insolventelor deschise in trimestrul al IV-lea (9.189 comparativ cu media ultimilor 5 ani, respectiv 6.000)

Tabelul 2. Firme insolvente - declaratii financiare depuse la MFP

Total insolvente Semestrul I - 2014	12.453
din care au depus declaratii la MFP	6.035
Procent	48,46%
Total insolvente 2013	27.924
din care au depus declaratii la MFP	13.816
Procent	49,48%
Total insolvente 2012	25.842
din care au depus declaratii la MFP	12.021
Procent	46,52%
Total insolvente 2011	21.499
din care au depus declaratii la MFP	8.153
Procent	37,92%
Total insolvente 2010	19.650
din care au depus declaratii la MFP	7.902
Procent	40,21%

Sursa: MFP, BPI

In baza declaratiilor financiare depuse in anul anterior anului intrarii in insolventa si in functie de obiectul principal de activitate indicat de codul CAEN, Coface a distribuit firmele intrate in insolventa in primul semestru al anului curent pe cele mai importante 23 de sectoare de activitate, cifrele fiind afisate in tabelul urmator.

Tabelul 3. Distributia sectoriala a insolventelor pentru ultimii 2 ani⁵

Sectorul de activitate	Insolvente H1 2014	Insolvente 2014 % Total	Insolvente 2013	Insolvente la 1.000 firme
Comert cu amanuntul	2.817	23%	6.096	46
Comert cu ridicata si distributie	2.107	17%	4.748	46
Constructii	1.882	15%	3.998	69
Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	1.060	9%	2.268	29
Hoteluri si restaurante	889	7%	1.938	57
Transporturi	774	6%	1.827	57
Fabricarea lemnului si a produselor din lemn	351	3%	976	33
Agricultura	330	3%	831	33
Fabricarea produselor textile, a articolelor de imbracaminte si incaltaminte	324	3%	766	65
Industria alimentara si a bauturilor	281	2%	639	47
Industria metalurgica	233	2%	620	58
Tranzactii imobiliare	233	2%	477	31
Alte activitati de servicii personale	190	2%	479	25
Activitati recreative, culturale si sportive	169	1%	342	45
Industria de masini si echipamente	140	1%	273	28
Intermedieri financiare	138	1%	356	31
IT	128	1%	362	15
Fabricarea substantelor si produselor chimice	107	1%	249	31
Asanarea si indepartarea gunoaielor; salubritate si activitati similare	103	1%	198	49
Posta si telecomunicatii	56	0%	176	27
Industria extractiva	50	0%	111	60
Sanatate si asistenta sociala	50	0%	117	9
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, apa si gaze	41	0%	77	57
Total	12.453	100%	27.924	42

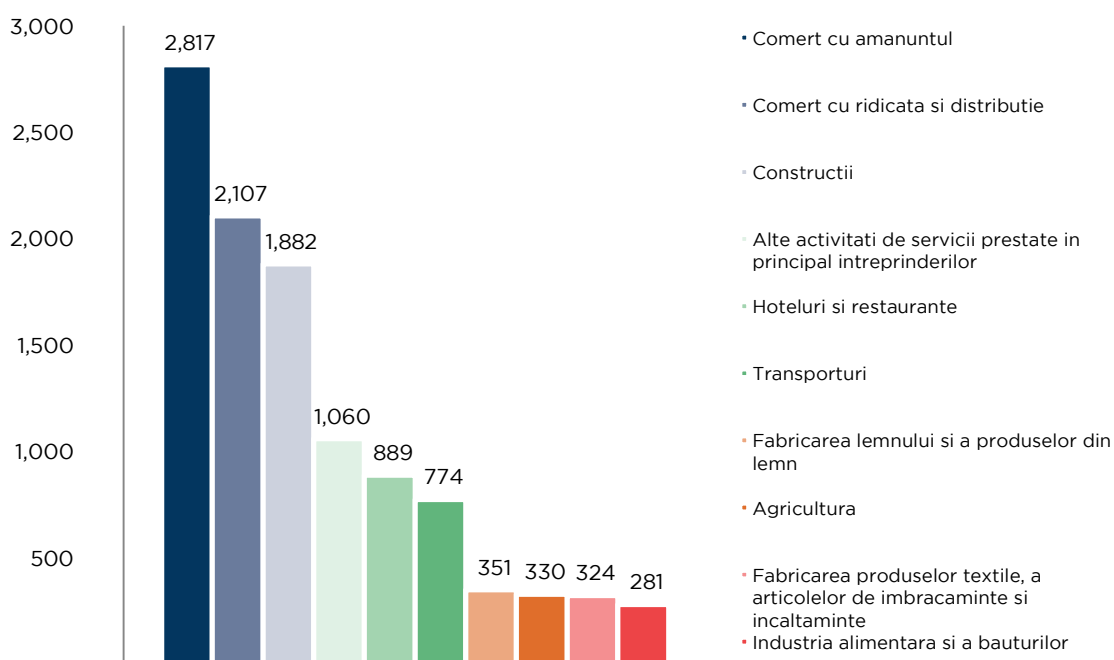
Sursa: BPI, MFP

⁵ Prin extrapolarea liniara a firmelor care si-au depus declaratiile financiare la MFP in anul anterior anului intrarii in insolventa. Au fost evidentiata cu rosu primele zece sectoare care inregistreaza cel mai ridicat numar al insolventelor la 1.000 de firme active (au fost considerate firme active doar companiile care au intregitrat o cifra de afaceri de peste 1.000 EUR/ luna pe parcursul anului 2013).

Chiar daca nu dispunem de informatiile privind activitatea de baza pentru toate firmele intrate in insolventa in perioada analizata⁶, exista doua considerente in baza carora apreciem ca distributia sectoriala la nivelul intregului portofoliu este similara cu esantionul analizat, si anume:

- Ponderea esantionului este semnificativa statistic pentru ambii ani;
- Ponderile distributiei sectoriale din cadrul esantionului inregistreaza valori similare cu ponderile distributiei la nivelul intregului portofoliu, inregistrate in studiile realizate de Coface pentru ultimii 3 ani.

Top 10 sectoare din punctul de vedere al numarului de insolvente in Semestrul 1 - 2014

Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

In majoritatea studiilor realizate de Coface privind evolutia insolventelor, primele 10 sectoare care inregistreaza cel mai mare numar al firmelor aflate in insolventa au ramas cu precadere neschimbate, singurele modificari fiind la nivel de ordine in cadrul topului, dar cu variatii de una, maximum doua pozitii.

Analizand evolutia cazurilor de insolventa pe rol in ultimii 5 ani, se observa o tendinta de consolidare a gradului de concentrare a volumelor in primele 3, respectiv 5 sectoare. Astfel, ponderea primelor 3 sectoare care au inregistrat cele mai multe dosare pe rol in insolventa in cifre absolute a variat in ultimii 5 ani intre 50% - 54%, iar pentru primele 5 sectoare intre 65% - 70%.

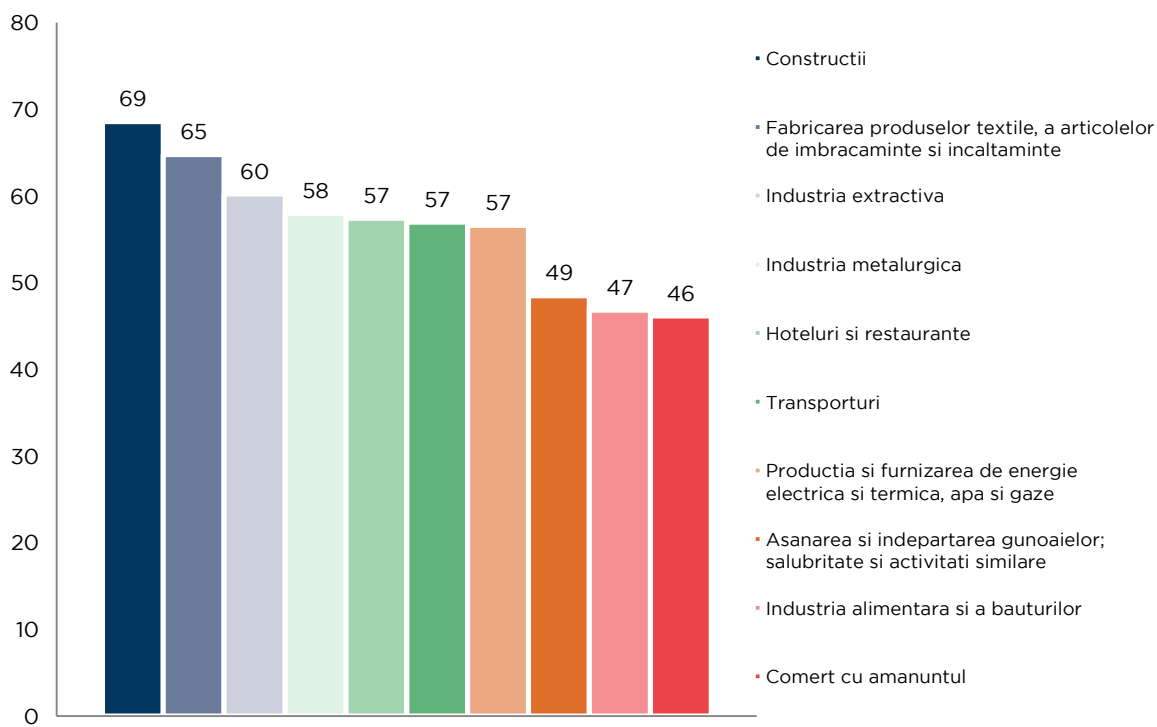
⁶ Aceste date pot fi calculate pentru aproximativ jumatate din firmele insolvente.

Aceste ponderi nu sunt intamplatoare si sunt determinate de factori structurali, precum distributia sectoriala a tuturor firmelor active la nivel national. Astfel, primele 5 sectoare care inregistreaza cel mai ridicat numar al insolventelor acopera o pondere similara si din punctul de vedere al firmelor totale active. Avand in vedere acest factor structural, este important sa analizam numarul de insolvente raportat la totalul firmelor active⁷ din sectorul respectiv.

Astfel, primele 10 sectoare care inregistreaza cele mai ridicate valori pentru acest indicator sunt listate in graficul urmator. Se remarca faptul ca 5 sectoare din clasament inregistreaza valori mai mari decat 100, ceea ce inseamna ca, practic, 10% din firmele active din sectoarele respective au intrat in insolventa.

Top 10 sectoare din punctul de vedere al numarului de insolvente in Semestrul 1 - 2014, raportat la 1.000 de firme active

Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

⁷ Au fost incluse in categoria "Firme active" doar companiile care au inregistrat o cifra de afaceri > 1.000 EUR/ luna pe parcursul anului 2013.

4. DIMENSIUNEA FINANCIARA A FIRMELOR INSOLVENTE

Din totalul de 12.453 de companii insolvente in primul semestru al anului curent, un numar de 6.035 de companii au depus declaratiile financiare pentru activitatea desfasurata in anul 2013. In aceasta baza acestor informatii au fost calculati indicatorii financiari preliminari la nivelul intregului esantion si pentru fiecare interval de cifra de afaceri. Rezultatele sunt prezentate in tabelul urmator.

 Tabelul 4. Firmele insolvente in H1 2014 - Indicatori Financiari

Total companii insolvente - Semestrul 1 2014, cu informatii financiare din 2013	Din care:
<p>Indicatori financiari preliminari</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6.035 companii cu o cifra de afaceri medie de 1,5 MIL RON; - grad de indatorare total de 111%; - pierdere neta de -14%; - ponderea activelor fixe in total active de 42%; - 81% grad de acoperire al datoriilor prin CA; - durata medie de colectare a creantelor de 167 de zile. 	<p>Companii cu cifra de afaceri sub 1 MIL EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5.742 de companii, reprezentand o pondere numerica de 95%; - pondere valorica (cifra de afaceri) de doar 17% - grad de indatorare de 145%; - rezultat net de -36%; - durata medie de colectare a creantelor de 275 de zile.
<p>Indicatori financiari de dinamica</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 din 10 companii au inregistrat o crestere a cifrei de afaceri in anul 2013 comparativ cu 2012; - 15% dintre acestea au inregistrat un rezultat financiar pozitiv pentru anul 2013; - 4 din 10 companii nu aveau nici un activ fix in bilant; - 4 din 10 companii au inregistrat un DSO in crestere in perioada 2012-2013, pentru majoritatea dintre acestea extinderea termenelor de incasare a fost alimentata de stagnarea creantelor in conditiile in care, cifra de afaceri a scazut cu 15% in perioada analizata. 	<p>Companii cu cifra de afaceri intre 1 - 10 MIL EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> - 260 de companii, reprezentand o pondere numerica de 4%; - pondere valorica (cifra de afaceri) de 34%; - grad de indatorare de 103%; - rezultat net de -16%; - durata medie de colectare a creantelor de 206 de zile. <p>Companii cu cifra de afaceri > 10 MIL EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> - 33 de companii, reprezentand o pondere numerica de 1%; - pondere valorica (cifra de afaceri) de doar 49%; - grad de indatorare de 87%; - rezultat net de -6%; - durata medie de colectare a creantelor de 104 de zile.

Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

In urma analizei datelor financiare aferente firmelor insolvente in corelatie cu contextul macroeconomic si practicile de business observate intre companii, identificam urmatoarele cauze financiare care au alimentat riscul de insolventa pentru companiile analizate:

- Cresterea importantei creditului comercial, pe fondul unei ponderi mai ridicate a creantelor in active circulante in bilantul companiilor;
- Extinderea termenelor de incasare, pe fondul cresterii mai agresive a creantelor, comparativ cu dinamica cifrei de afaceri. Aceasta indica o relaxare a conditiilor de creditare intre companiile private prin desfasurarea relatiilor de afaceri cu parteneri ce comporta un risc mai ridicat. Astfel,

firmele intrate in insolventa in primul semestru al anului curent au inregistrat o scadere a cifrei de afaceri in anul 2013, comparativ cu anul 2012, de 15%, in timp ce valoarea creantelor a stagnat in perioada analizata;

- Nivelul inca ridicat al arieratelor si impactul negativ pe care acestea il au asupra companiilor care lucreaza cu statul;
- Situatiia mult mai precara a companiilor din punct de vedere financiar si a perspectivelor de autofinantare, pe fondul unor rezerve proprii erodate in urma restrictiilor de finantare, care au persistat in ultimii 3-4 ani.

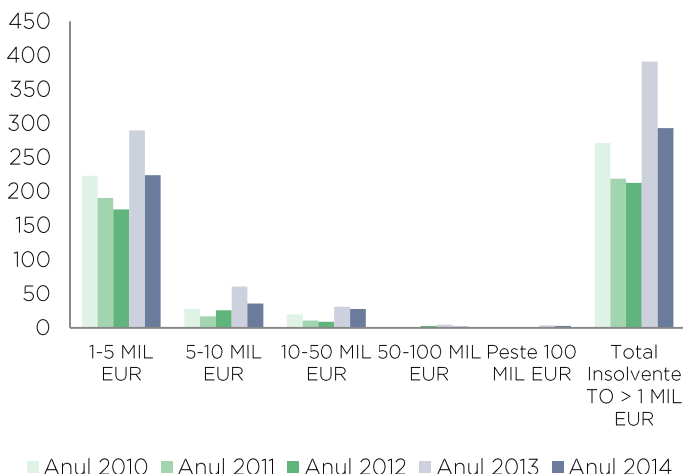
Un element de ingrijorare semnalat de Coface in ultimele studii privind evolutie insolventelor este reprezentat de numarul ridicat al firmelor insolvente care inregistreaza o cifra de afaceri peste 1 MIL EUR. Aceste companii au reprezentat creditorul comercial final al propagarii creditului comercial intre partenerii de afaceri. In baza datelor publicate de BPI si prelucrate de Coface, prima jumatate a anului curent semnaleaza o decelerare a acestui fenomen. Astfel, numarul insolventelor deschise in prima jumatate a anului 2014 in randul companiilor cu cifra de afaceri peste 1 MIL EUR a fost de 293 companii, o contractie cu 30% comparativ cu nivelul inregistrat in aceeaasi perioada a anului anterior, respectiv 391. In ciuda acestui fapt, peste 2/3 din aceasta dinamica este datorata scaderii insolventelor in randul companiilor cu cifra de afaceri intre 1-5 MIL EUR, ramanand totusi ingrijoratoare incidenta destul de ridicata a insolventelor in randul companiilor cu cifra de afaceri peste 10 MIL EUR (de 3 ori mai mare decat media inregistrata in perioada 2010-2012).

Tabelul 5. Distributia firmelor insolvente in H1 2014 pe intervale ale cifrei de afaceri

Categorie Cifra Afaceri	Anul 2010 Semestrul I	Anul 2011 Semestrul I	Anul 2012 Semestrul I	Anul 2013 Semestrul I	Anul 2014 Semestrul I
1-5 MIL EUR	223	191	174	290	224
5-10 MIL EUR	28	17	26	61	36
10-50 MIL EUR	20	11	9	31	28
50-100 MIL EUR	-	-	3	5	2
Peste 100 MIL EUR	-	-	1	4	3
Total Insolvente TO > 1 MIL EUR	271	219	213	391	293

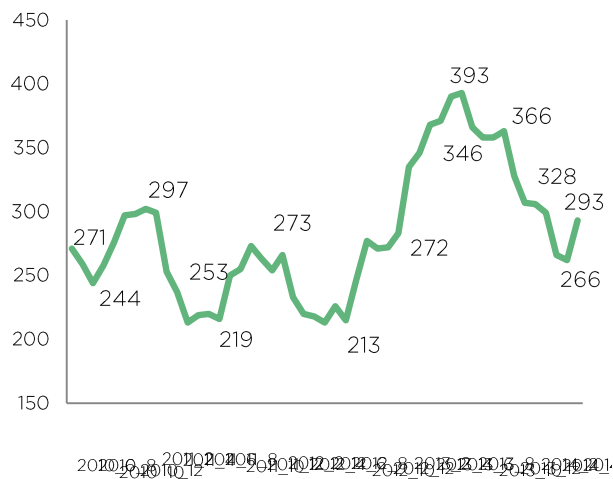
Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

Distributia firmelor insolvente in Semestrul I perioada 2010 - 2014 cu cifra de afaceri peste 1 MIL EUR

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

Numar companii insolvente cu cifra de afaceri > 1 MIL EUR (suma mobila 6 luni)

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

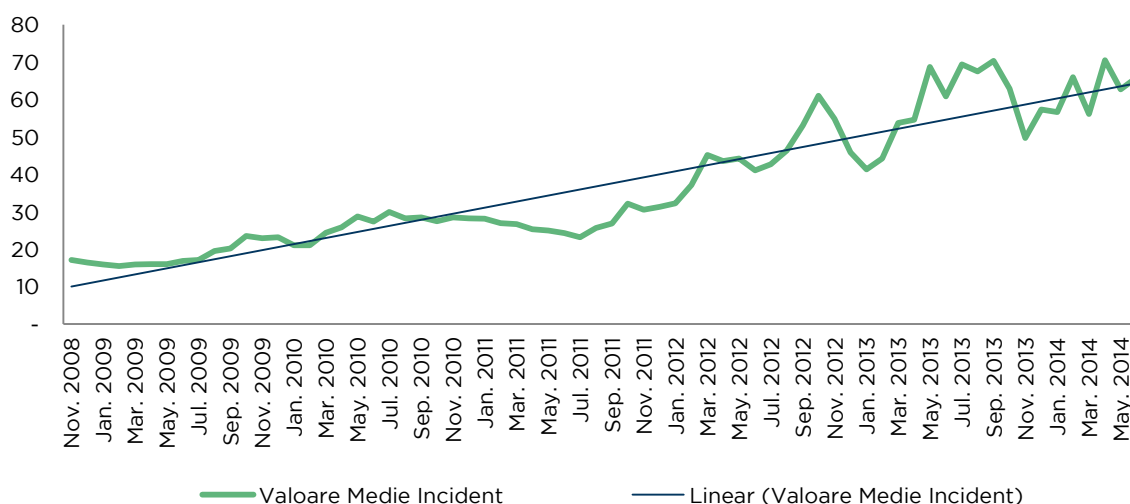
Conform datelor publicate de CIP⁸, sumele refuzate la plata cu instrumente de debit in primele 6 luni ale anului 2014 au fost in valoare totala de 3,5 MLD RON, in scadere cu 26% fata de aceeași perioada a anului anterior. In conditiile in care numarul incidentelor de plata in aceeași perioada analizata a scazut cu 31%, valoarea medie a incidentelor de plata a crescut cu 7%. Astfel, media incidentelor de plata inregistrate in perioada Ianuarie - Iunie 2014 a fost de 61 K RON, comparativ cu nivelul inregistrat in aceeași perioada a anului anterior, respectiv 57 K RON. De remarcat faptul ca in primul semestru al anului curent se inregistreaza un nivel de doua ori mai mare al valorii instrumentelor refuzate la plata comparativ cu aceeași perioada a anului 2008, in timp ce numarul instrumentelor refuzate la plata este de doua ori mai mic. Astfel, in perioada 2008 - 2014 valoarea medie a unui incident de plata a crescut de peste patru ori.

Tabelul 6. Evolutia incidentelor de plata raportate de BNR

Semestrul I al anului	Total sume refuzate la plata (K RON)	Numar incidente	Valoare medie incident (K RON)
2014	3.543.145	58.062	61
2013	4.779.778	83.692	57
2012	3.924.599	90.823	43
2011	3.236.370	126.657	26
2010	4.843.915	187.475	26
2009	4.016.929	244.642	16
2008	1.534.158	106.921	14

Sursa: BNR (CIP), Date prelucrate Coface, Cifrele sunt exprimate in K RON

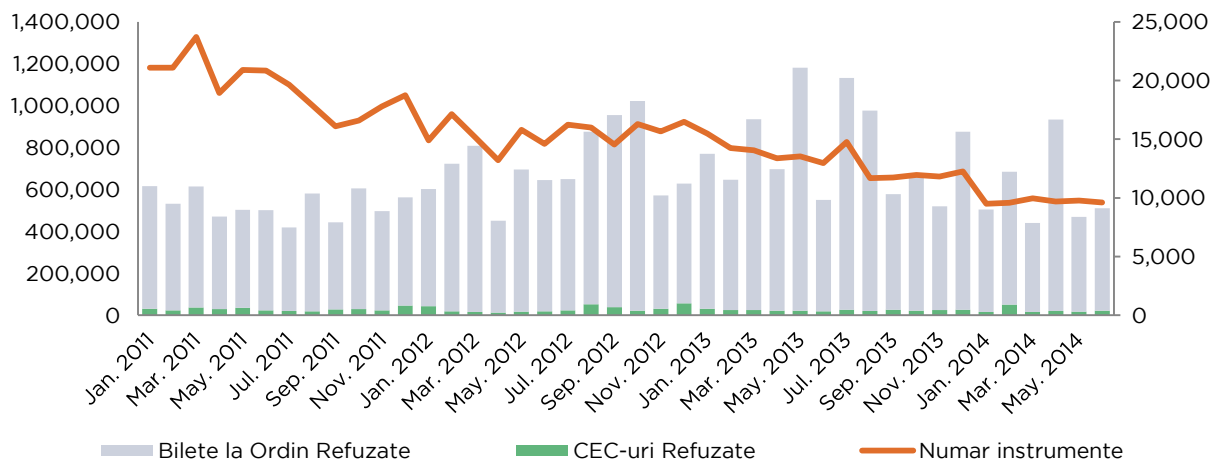
Valoare medie CIP (K RON)

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

⁸ Centrala Incidentelor de Plati, BNR

Numar incidente de plata si sume refuzate (K RON)

Sursa: BNR, Date prelucrate Coface

In ciuda acestui fapt, este prematur sa interpretam aceasta dinamica drept o confirmare a imbunatatirii disciplinei la plata, in conditiile in care nu cunoastem totalul sumelor tranzactionate la nivel national pentru anul 2013 si 2014 (cifrele urmeaza sa fie publicate de BNR incepand cu anul urmator). Astfel, contractia valorii instrumentelor refuzate la plata poate fi cauzata si de o reticenta a companiilor de a mai folosi aceste instrumente (bilete la ordin sau CEC-uri), in conditiile in care increderea intre partenerii de afaceri a scazut in anul 2013. Scenariul unei contractii a utilizarii instrumentelor de plata la nivel national este destul de probabil, in conditiile in care tendinta observata in perioada 2010 - 2012 se incadreaza in aceasta directie.

Tabelul 7. Total instrumente tranzactionate la nivel national

Anul	Sume tranzactionate prin instrumente de plata (MIL RON)	Sume Refuzate la plata (MIL RON)	Procent Refuz %
2008	90.458	4.446	5%
2009	61.165	9.422	15%
2010	91.691	9.570	10%
2011	74.142	6.342	9%
2012	72.445	8.629	12%

Sursa: Date prelucrate Coface

5. EVOLUTIA IN TIMP A FIRMELOR INSOLVENTE SI IMPACTUL ACESTORA ASUPRA ECONOMIEI

Pentru o cercetare mai aprofundata a cauzelor care au determinat intrarea in insolventa a companiilor in primul semestru al anului curent, Coface a analizat declaratiile financiare ale acestor companii pentru perioada 2008 - 2013. Astfel, din cele 12.453 de companii insolvente in primul semestru al anului 2014, un numar de 6.035 de companii au depus declaratiile financiare aferente anului 2013. Dintre acestea, un numar de 2.854 de companii au depus raportarile financiare catre Ministerul de Finante pentru fiecare an din perioada 2008 - 2013, aceste companii fiind si cele mai reprezentative, deoarece genereaza o pondere valorica (cifra de afaceri) de 70% din valoarea intregului esantion.

Indicatorii financiari preliminari aferenti celor 2.854 de companii pentru perioada 2008 - 2013 sunt sintetizati in tabelul urmator:

 Tabelul 8. Indicatorii financiari pentru firmele insolvente in primul semestru 2014 pentru activitatea desfasurata in perioada 2008-2013

Indicator	Financiare 2013	Financiare 2012	Financiare 2011	Financiare 2010	Financiare 2009	Financiare 2008
Cifra Afaceri Medie (MIL RON)	2,3	2,9	3,1	3,1	2,7	2,8
Rezultat net	-16%	-4%	-4%	-3%	-2%	-1%
Grad Indatorare	107%	90%	84%	80%	76%	74%
CA/ Datorii	80%	108%	132%	142%	141%	163%
Active Fixe/ Active	46%	46%	46%	50%	53%	53%
DSO	160	123	100	91	88	79
Rotatia Furnizori/ Cifra Afaceri	229	169	138	129	130	112

Sursa: Date prelucrate Coface

Analizand evolutia indicatorilor financiari in ultimii 6 ani, observam cateva cauze structurale care au dus la presiuni asupra lichiditatilor si intrarii in incapacitate de plata pentru companiile analizate.

Astfel:

- Partea de cont de profit si pierdere (C.P.P.⁹) – exceptand anul 2013, C.P.P nu prezinta motive semnificative de ingrijorare. Valoarea medie a cifrei de afaceri a ramas relativ stabila in perioada 2008-2012, variind intre 2,7 - 3,1 MIL RON. Scaderea vanzarilor cu 20% inregistrata in anul 2013 a fost una decisiva, in conditiile in care pierderile s-au adancit de peste 4 ori. In schimb, persistenta pierderilor continue pentru ultimii 4 ani (si chiar amplificarea acestora in anul 2013) pe fondul cresterii graduale a indatorarii fara o capitalizare suficient de puternica au grabit sfarsitul acestor companii.
- Partea de bilant - aici se pot identifica cateva probleme structurale care, pe fondul provocarilor de performanta semnalate de CPP, au amplificat problemele acestor companii:
  - Rotatia necorespunzatoare a activelor curente: in conditiile in care cifra de afaceri a scazut cu 20% in anul 2013, comparativ cu anul anterior, creantele au crescut cu 4%. Aceasta dinamica, coroborata cu scaderea veniturilor inregistrate in avans (care ar fi reprezentat lichiditati suplimentare), indica o deteriorare a calitatii veniturilor, pe fondul cresterii mai rapide a bazei non-monetare. Astfel, durata medie de incasare a creantelor a inregistrat o crestere constanta in perioada analizata, crescand de la 79 de zile in anul 2008 pana la 160 de zile in anul 2013. Companiile care au inregistrat cea mai abrupta degradare din aceasta

⁹ CPP = Cont de Profit si Pierdere

perspectiva sunt companiile cu cifra de afaceri sub 1 MIL EUR, care au inregistrat un DSO de 310 de zile. Mai mult decat atat, rotatia soldurilor furnizorilor a crescut in perioada analizata de la 112 de zile in anul 2008 pana la 229 zile in anul 2013. Astfel, termenul mediu de plata a furnizorilor s-a extins cu 117 zile in perioada 2008-2013, cu 36 zile mai mult decat extinderea termenului mediu de incasare, acesta din urma crescand in perioada analizata cu 81 zile. Aceasta dinamica poate semnala un risc de nerespectare a maturitatii scadentelor, in sensul ca firmele insolvente in prima jumatate a anului 2014 au atras in ultimii ani mai multe resurse financiare pe termen scurt de la banci si furnizori decat ar fi avut nevoie pentru finantarea capitalului de lucru (creante si stocuri). Evident, o intrebare foarte importanta ramane determinarea utilizarii acestor resurse excedentare, aspect care va fi aprofundat in cele ce urmeaza.

- Cresterea gradului de indatorare la niveluri nesustenabile: Astfel, gradul de indatorare¹⁰ a crescut pentru intreg esantionul analizat de la 74% in anul 2008 la 107% in anul 2013. Evident, aceasta dinamica s-a inregistrat pe scaderea corespunzatoare a gradului de capitalizare, semn ca actionarii nu au acoperit pierderile cumulate in ultimii 6 ani prin majorari corespunzatoare de capital.

Care a fost circuitul banilor in perioada 2008-2013? Cine sunt perdantii si care sunt lectiile invatate?

Dupa cum se poate observa din Tabelul 9, situatia financiara a companiilor care au intrat in insolventa in prima jumatate a anului 2014 arata complet diferit in anul 2008 comparativ cu anul 2013. Tabelul 9 surprinde si comenteaza diferentele majore intre cele doua momente.

 Tabelul 9. Situatiile generale a firmelor insolvente in primul semestru al anului 2014 in doua momente cheie: anul 2008 v.s. anul 2013

Anul 2013	Anul 2008
Cifra de afaceri medie de 2,3 MIL RON, in scadere nominala cu 18% comparativ cu anul 2008. Ajustand si cu puterea de cumparare, vanzarile reale au scazut cu aproximativ 1/3 in intervalul 2008-2013	Cifra de afaceri medie de 2,8 MIL RON
Nivelul pierderii nete a urcat la -16%	Rezultatul net raportat la cifra de afaceri a fost de -1%
Nivelul de indatorare a crescut pana la 107%, companiile ajungand intr-o situatie critica, pe fondul pierderilor constante care nu au fost acoperite printr-o suplimentare a capitalului social	Nivelul mediu de indatorare de 74%, desi peste valoarea de echilibru recomandata de normele de analiza financiara, nu prezenta un nivel de ingrijorare semnificativ in conditiile in care randamentul operational al companiilor ar fi depasit costul de finantare
Pe fondul cresterii constante a datoriilor si scaderii cifrei de afaceri (cea mai mare contractie inregistrandu-se in anul 2013, respectiv -20%), cifra de afaceri anuala nu acoperea decat 80% din soldul total al datoriilor	Cifra de afaceri anuala depasea cu 63% nivelul total al datoriilor
Desi valoarea contabila a activelor fixe a ramas intacta in perioada 2008 - 2013 (3,5 MLD RON, pe fondul acoperirii amortizarii prin investitii si servicii de mentenanta sau pe fondul unor reevaluari pozitive discutabile a valorii activelor), ponderea activelor corporale in total active a scazut la 46%, pe fondul cresterii activelor circulante cu peste 30% in perioada analizata (datorate in mod special cresterii creantelor)	Ponderea activelor fixe raportate la total active era de 53%. Poate singurul semnal de alarma serios pentru esantionul companiilor analizate a fost capitalizarea destul de modesta avand in vedere alocarea semnificativa de investitii pe termen lung
Durata medie de colectare a creantelor a crescut in mod constant in perioada 2008-2013, ajungand la 160 zile in ultimul an	Durata medie de colectare a creantelor era de 79 zile, nivel care poate fi considerat ca fiind optim si aproape de media nationala pentru acea perioada
Durata medie de rotatie a furnizorilor a crescut constant in perioada 2008-2013, ajungand la 229 zile in ultimul an	DPO ¹¹ in 2008 era de 112 zile. Ciclul de conversie al banilor era aproximativ usor pozitiv (7 zile), indicand faptul ca durata medie de rotatie a creantelor si stocurilor era similara cu cea a furnizorilor. Aceasta indica un echilibru de finantare pe termen scurt al capitalului de lucru

¹⁰ Total datorii (termen scurt+termen lung) raportate la total active

¹¹ DPO = Days of Payables Outstanding = Durata medie de rotatie a furnizorilor prin vanzarile anuale

Tabelul 9 surprinde o situatie generalizata a companiilor private, care s-a regasit in piata foarte des in ultimii 6 ani. Pe fondul conditiilor de finantare bancara din ce in ce mai exigente incepand cu anul 2009, firmele private au fost nevoite sa apeleze din ce in ce mai mult la creditul furnizor. Riscul de neplata a fost amplificat in perioada 2008 - 2013, deoarece:

- Fenomenul a fost unul generalizat, foarte multe companii promovand acelasi comportament in aceeasi perioada;
- Fenomenul a fost unul amplificat pe lantul comercial, pe masura ce solicitarile de extindere a termenelor de plata/ incasare inaintau pe lantul furnizor;
- Fenomenul a creat o crestere a interdependentei intre companii, din ce in ce mai multe firme semnaland incapacitatea temporara de plata pe fondul neincasarii creantelor de la clientii importanti;
- Durata de transformare a veniturilor din incasari a crescut, in timp ce presiunea de concretizare a cheltuielilor in plati a crescut, de asemenea, amplificand presiunea asupra lichiditatilor companiilor.

In conditiile in care firmele insolvente in primul semestru al anului 2014 si-au amanat constant platile catre furnizori mai mult decat ar fi avut nevoie pentru finantarea creantelor care se colectau din ce in ce mai greu, devine evidenta intrebarea esentiala: De ce? Cum au fost utilizate aceste resurse financiare suplimentare intre timp?

Pentru a raspunde la intrebare, tabelul urmatoar consolideaza pentru firmele insolvente totalul soldurilor surselor de finantare (datorii si capitaluri proprii), comparativ cu totalul soldurilor investitiilor pe termen lung si pe termen scurt, pentru fiecare an din intervalul 2008-2013. Distingem astfel urmatoarele faze intermediare prin care au trecut companiile care au intrat in insolventa in primul semestru al anului 2014, evolutie care este impartita in doua etape: 2009-2011, respectiv 2011-2013.

Etapa I: 2009 - 2011 a fost marcata de destabilizarea structurii de capital, pierderi neacoperite prin capital social, investitii pe termen lung cu randament negativ finantate prin resurse pe termen scurt si extinderea termenelor de incasare.

- Anul 2009: datorii suplimentare de 700 MIL RON au fost atrase pentru a acoperi o deteriorare a capitalurilor proprii de 100 MIL RON (cauzate de pierderi consolidate), investitii de 300 MIL RON in active fixe si alte 300 MIL RON in active circulante (jumătate in stocuri si jumătate in creante);
- Anul 2010: datorii suplimentare de 400 MIL RON au fost atrase pentru a acoperi o deteriorare a capitalurilor proprii de 200 MIL RON (cauzate de pierderi consolidate) si 300 MIL RON in active circulante (100% creante). Diferenta de 100 MIL RON a fost acoperita printr-o dezinvestire in active fixe. Cu alte cuvinte, pentru a sustine cresterea consolidata a cifrei de afaceri cu 15%, care a alimentat o crestere proportionala a creantelor, companiile analizate au reorientat o parte din alocarile de investitii de pe termen lung (active fixe) pe termen scurt (creante);
- Anul 2011: datorii suplimentare de 600 MIL RON au fost atrase pentru a acoperi o deteriorare a capitalurilor proprii de 300 MIL RON (cauzate de pierderi consolidate), diferenta fiind alocata pentru finantarea cresterii activelor circulante cu 300 MIL RON (100% creante), in conditiile in care valoarea contabila a activelor fixe a ramas constanta.

Concluzii: in acesti 3 ani, firmele din esantionul analizat au atras datorii suplimentare de 1,7 MLD RON, pentru a acoperi pierderi aditionale de 600 MIL RON (care, in mod normal, ar fi trebuit acoperite prin suplimentare de capital social), pentru a investi pe termen lung 200 MIL RON si 900 MIL RON in active circulante (3/4 in creante, 1/4 in stocuri). Retinem cativa factori suplimentari care au destabilizat structura financiara a firmelor respective:

- Creantele au crescut cu 38%, mult mai rapid decat avansul cifrei de afaceri, respectiv 8%;
- Datoriile suplimentare au fost atrase cu precadere pe termen scurt si de la furnizori. Utilizarea acestora pentru investitii pe termen lung nu era deloc oportuna, in conditiile in care cifra de afaceri medie a crescut cu doar 8% (practic, vanzarile in termeni reali au scazut), iar pierderile operationale ale companiilor au persistat;
- Gradul de indatorare consolidat a ajuns in acel an la 84%.

Etapa II: 2012 - 2013 a fost marcata de scaderea vanzarilor, amplificarea pierderilor si cresterea duratei medii de colectare a creantelor.

- Anul 2012: datorii suplimentare de 1.000 MIL RON au fost atrase pentru a acoperi o deteriorare a capitalurilor proprii de 400 MIL RON (cauzate de pierderi consolidate), diferenta fiind alocata pentru finantarea cresterii activelor circulante cu 500 MIL RON (80% creante si 20% stocuri), in conditiile in care valoarea contabila a activelor fixe crescut cu 100 MIL RON. In acest an, cifra de afaceri consolidata a scazut cu 6%, creantele au crescut cu 20%, iar gradul de indatorare a ajuns la peste 90%;
- Anul 2013: datorii suplimentare de 600 MIL RON (care au reprezentat in intregime solduri in crestere la furnizori, deci facturi neplatite) au fost atrase pentru a finanta o pierdere consolidata masiva de 1,3 MLD RON, cauzata in exclusivitate de scaderea vanzarilor cu -1,7 MLD RON in conditiile in care cheltuielile nu au fost ajustate decat cu -400 MIL RON. Diferenta de 700 MIL RON a fost acoperita prin vanzarea de active fixe (350 MIL RON) si colectarea creantelor aflate pe sold (350 MIL RON).

Concluzii: Scaderea masiva a vanzarilor cu -21% in anul 2013 a cauzat o crestere de 4 ori a pierderilor consolidate, in conditiile in care cheltuielile nu au fost ajustate proportional. Gradul de indatorare a ajuns la 107%, in conditiile in care pierderile nu au fost acoperite prin capital social suplimentar.

 Tabelul 10. Echilibrul intre finantari si investitii si maturitatea scadentelor

Anul	Datorii (MLD RON)	Capitaluri Proprii (MLD RON)	Active Fixe (MLD RON)	Active Circulante (MLD RON)
2008	5,0	1,7	3,6	3,1
2009	5,7	1,6	3,9	3,4
2010	6,1	1,4	3,8	3,7
2011	6,7	1,1	3,8	4,0
2012	7,7	0,7	3,9	4,5
2013	8,3	-0,6	3,6	4,2

Sursa: Date prelucrate Coface

Ca o concluzie generala privind evolutia firmelor care au intrat in insolventa in primul semestru al anului 2014, analizand in retrospectiva perioada 2008-2013, observam ca:

- Majoritatea datoriilor suplimentare (3,3 MLD RON) au fost atrase pentru acoperirea pierderilor (in crestere cu 2,3 MLD RON) si a investitiilor in creante (1,1 MLD RON active circulante in crestere, peste 95% reprezentand creante), in conditiile in care valoarea contabila a activelor fixe a ramas aceeaasi;

- Firmele insolvente au atras capitaluri cu precadere pe termen scurt de la furnizori, soldul acestora in totalul datoriilor pe termen scurt crescand de la 35% (anul 2008) la 50% (anul 2013);
- Investitiile au fost orientate pe termen lung si s-au dovedit a fi neprofitabile, pierderile amplificandu-se in perioada analizata;
- Cresterea constanta a duratei medii de incasare indica o politica neadecvata de risc comercial, durata medie de incasare a creantelor crescand cu 81 de zile in intervalul analizat, de la 79 de zile (anul 2008) la 160 de zile (anul 2013);
- Acest lucru a determinat plata din ce in ce mai lenta a facturilor catre furnizori, durata medie de plata a furnizorilor crescand cu 117 zile in intervalul analizat, de la de la 112 zile (anul 2008) la 229 de zile (anul 2013).

Cine a suportat „factura” acestor decizii?

Probabil mesajul promovat furnizorilor in perioada 2009 - 2013 de catre firmele intrate in insolventa in primul semestru al anului 2014 a fost acela ca nu isi pot achita facturile la termen, deoarece isi incaseaza propriile creante mai greu. Acest lucru este adevarat, dar nu reprezinta decat unul dintre motivele indisciplinei de plata. Folosirea resurselor financiare de la furnizori (prin plata mai tardiva a facturilor) pentru investitii pe termen lung, care s-au dovedit ulterior ca fiind neprofitabile, a reprezentat in aceeasi masura o cauza a indisciplinei de plata a firmelor respective. Analizand structura bilantiera consolidata a firmelor care au intrat in insolventa in primul semestru al anului 2014 pentru doua momente cheie, respectiv anul 2008 si anul 2013, putem raspunde la intrebarea: cine a suportat aceste pierderi? Astfel:

- Interesul rezidual al actionarilor firmelor insolvente inregistrat la sfarsitul anului 2008 era de 1,7 MLD RON, reprezentand valoarea totala a capitalurilor proprii. Exceptand situatiile in care aceasta suma nu era alimentata din rezerve din reevaluarea fictiva a activelor fixe, acest patrimoniu putea fi monetizat intr-o masura considerabila la acel moment prin distribuirea unor dividende;
- Soldul datoriilor totale inregistrate la sfarsitul anului 2013 a fost de 8,3 MLD RON. In conditiile in care 50% din valoarea activelor fixe poate fi valorificata in urma procedurii de insolventa (scenariu optimist avand in vedere media inregistrata la nivel national de 30%), datoriile totale in valoare de 6,5 MLD RON raman neacoperite (pierderi). Dintre acestea, un procent de 50% este alocat furnizorilor, 40% catre banci si 10% reprezinta obligatii restante catre bugetul de stat.

In concluzie, „factura” cauzata de firmele care au intrat in insolventa in prima jumatate a anului 2014 arata in felul urmator:

1. Furnizori comerciali: 3,25 MLD RON
2. Banci: 2,6 MLD RON
3. Actionari: 1,7 MLD RON (nu este un cost real, direct, ci un cost de oportunitate a deciziei de a nu plati dividende in anul 2008)
4. ANAF (statul): 0,65 MLD RON

6. DISTRIBUTIA TERITORIALA A FIRMELOR INSOLVENTE

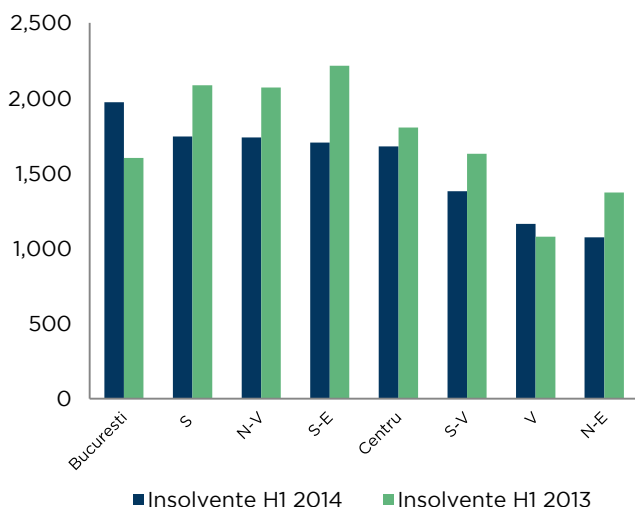
Distributia teritoriala a cazurilor de insolventa din prima jumatate a anului 2014 a suferit modificari importante fata de situatia existenta in aceeasi perioada a anului anterior. Astfel, daca in prima jumatate a anului anterior numarul insolventelor deschise in Bucuresti era de 1.602 companii, acestea au crescut cu 23% in prima jumatate a anului 2014, ajungand la 1.973. Numarul de insolvente a crescut in perioada analizata doar in Bucuresti (+23%) si in zona de Vest (+8%), restul regiunilor inregistrand scaderi pentru acest indicator, cele mai semnificative contractii fiind inregistrate in zona de S-E (-23%) si zona de N-E (-22%). Astfel, din punct de vedere al numarului de insolvente nou deschise in prima jumatate a anului 2014, zona de S-E ajunge pe pozitia a patra, dintr-un total de opt regiuni, in conditiile in care in aceeasi perioada a anului trecut aceeasi regiune era incadrata pe prima pozitie. In cazul Bucurestiului, situatia este diametral opusa, in capitala tarii inregistrandu-se cel mai mare numar de insolvente nou deschise in perioada analizata.

Tabelul 11. Distributia regionala a firmelor insolvente

Zona	Insolvente H1 2014	Insolvente H1 2013	Deviatie Insolvente 2014-2013
Bucuresti	1.973	1.602	23%
S	1.745	2.084	-16%
N-V	1.737	2.070	-16%
S-E	1.704	2.216	-23%
Centru	1.678	1.804	-7%
S-V	1.380	1.629	-15%
V	1.162	1.078	8%
N-E	1.074	1.372	-22%
Grand Total	12.453	13.855	-10%

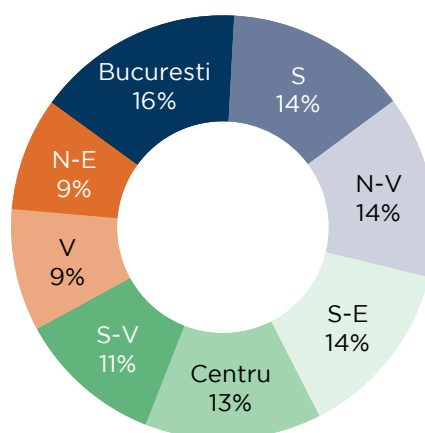
Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

Repartitia pe zone geografice a cazurilor de insolventa inregistrate in H1 2014 & 2013

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

Distributie regionala insolvente deschise in H1 2014

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

7. MEDIUL PRIVAT - INCOTRO?

Exista o serie de teorii¹² care promoveaza latura pozitiva a eliminarii, prin fortele de piata competitive, a companiilor mai putin performante. Astfel, progresul tehnologic alimentat de procesul de inovare va determina ca firmele mai putin competitive sa fie eliminate, acestea fiind inlocuite de firme noi mai performante. Astfel, sistemul economic privat este, teoretic, intr-o dinamica continua de regenerare denumit "distrugere creativa".

O analiza sumara a acestei teorii in cazul Romaniei va prespune urmatoarele etape:

- Analiza numerica in oglinda a companiilor care isi intrerup activitatea intr-un anumit interval (nu doar cele pentru care s-a deschis procedura de insolventa), comparativ cu cele nou infiintate;
- Comparatia calibrului intre companiile care parasesc sistemul si cele nou inmatriculate, respectiv raportul privind dimensiunea financiara si sociala a acestor companii.

Este deopotriva necesar si relevant sa extindem analiza dintre cele doua forte pentru a acoperi toate formele de intrerupere de activitate a companiilor: insolventa, suspendare, radiere, dizolvare.

A. Evolutia inmatricularilor de companii noi

Analizand datele publicate de catre ONRC, putem aprecia ca numarul firmelor nou inmatriculate in prima jumatate a anului 2014 este in scadere cu -24%, comparativ cu perioada similara a anului anterior. Ilfov este singurul judet unde numarul companiilor nou inmatriculate in perioada analizata inregistreaza un avans, (+5%), in timp ce scaderile cele mai mari se observa in Bistrita Nasaud (-65%), Gorj (-57%), Botosani (-55%), Alba (-53%), Olt (-51%).

Scaderea inmatricularilor de noi companii este alimentata de contractia semnificativa a PFA-urilor (-43%) si II¹³ (-29%), in timp ce numarul SRL-urilor nou inregistrate a scazut cu 5%.

B. Evolutia firmelor care si-au intrerupt activitatea

Conform datelor publicate de ONRC¹⁴, un numar de 1.067.417 de comercianti erau inregistrati ca fiind activi la sfarsitul anului 2013. Dupa eliminarea PFA-urilor si II-urilor, raman 719.258 de companii, dintre care aproximativ 621.000 au depus declaratiile financiare la MF pentru activitatea desfasurata in anul 2013.

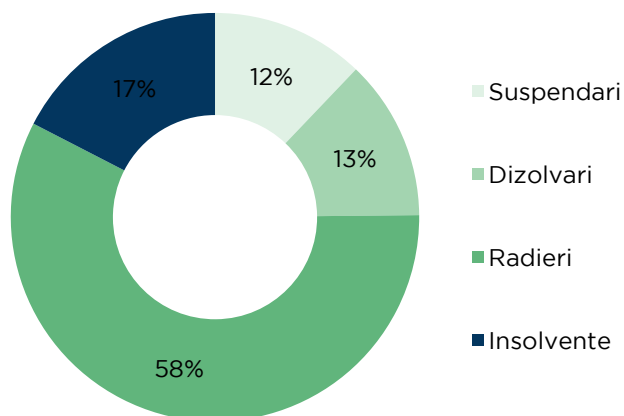
Conform datelor publicate de ONRC, un numar de 71.444 companii si-au intrerupt activitatea in primul semestru al anului 2014, in scadere cu 10% comparativ cu perioada similara a anului anterior, cand 79.661 companii si-au intrerupt activitatea. Distributia numarului de companii in functie de cauza intreruperii de activitate este prezentata in graficul de mai jos:

¹² Cea mai cunoscuta este cea promovata de Joseph Schumpeter, in cartea Capitalism, Socialism si Democratie, 1942.

¹³ Intreprinderi Individuale

¹⁴ http://www.onrc.ro/documente/presa/comunicat_30_01_2013/6-active-1.pdf

☐ Intreruperi de activitate Semestrul I - 2014

Sursa: ONRC¹⁵

☐ Tabelul 12. Intreruperi de activitate Semestrul I - 2013&2014

Categorie Intrerupere	Semestrul I - 2014	Semestrul I - 2013
Suspendari	8.661	12.308
Dizolvari	9.088	12.005
Radieri	41.242	41.493
Insolvente	12.453	13.855
Total	71.444	79.661

Sursa: ONRC, Date prelucrate Coface

Astfel, chiar daca numarul de companii care si-au intrerupt activitatea in primul semestrul al anului curent este in scadere cu 10%, comparativ cu perioada similara a anului anterior, numarul companiilor nou inregistrate in aceeasi perioada analizata inregistreaza o contractie si mai mare, respectiv 24%. Putem vorbi despre o revenire graduala a comportamentului de plata pe fondul reducerii numarului de companii care isi intrerup activitatea precum si a instrumentelor de plata, dar toate acestea intr-un mediu economic care nu este foarte atragator pentru investitorii privati si initiativa antreprenoriatului, in conditiile in care numarul companiilor nou inregistrate a scazut semnificativ.

8. PRECIZARI METODOLOGICE

In prezentul studiu, au fost considerate insolventele nou deschise in ultimii cinci ani, in baza datelor publicate de BPI (Buletinul Procedurilor de Insolventa). De exemplu, toate firmele cu proceduri de insolventa deschise in perioada Ianuarie - Iunie 2014 (conform BPI) si care nu figureaza ca fiind in functiune la sfarsitul lunii Iulie 2014 (conform ONRC) au fost considerate ca fiind insolvente nou deschise pe parcursul primului semestru al anului 2014.

Analiza indicatorilor financiari pentru firmele considerate s-a bazat exclusiv pe declaratiile financiare depuse la MFP in perioada analizata, in baza datelor prelucrate de Coface.

¹⁵ <http://www.onrc.ro/romana/statistici.php>

Pentru mai multe informatii:
T. +40/21/231 60 20
comunicare-romania@coface.com
www.coface.ro

The logo for coface, featuring the word "coface" in a lowercase, sans-serif font. The "co" is in a dark blue color, and the "face" is in a lighter blue color. The "o" in "co" is stylized with a green circular element.